

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Brielle
T.a.v.
Postbus 101
3230 AC Brielle

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
1109969

Olonummer
5415709

Bijlagen
0

Datum 01 maart 2021
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Gegevens beschermde monumenten

Naam Bastion IX en Noordpoort
Adres
Postcode/plaats
Gemeente/provincie Brielle; Zuid-Holland;
Monumentnummer 26968 en 11005

Geacht college,

Op 12 februari 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemde monumenten op grond van artikel 2.26, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Eerder heeft mijn dienst advies uitgebracht dat geregistreerd is onder het zaaknummer 160754.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen, op voorwaarde dat de loopbruggen (opbouw stadsmuur) achterwege worden gelaten en aan deze vergunning het volgende voorschrift te verbinden:

- Langdurige monitoring van het muurwerk

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Uw gemeente wil graag de locatie van de Noordpoort een grotere rol laten spelen in de jaarlijkse 1 april viering in Brielle. Daarom is het initiatief ontstaan de Noordpoort weer op te bouwen. Gekozen is voor een 'reconstructie' in eigentijdse

vormtaalaal. De Noordpoort was de poort die de Watergeuzen op 1 april 1572 rammelden.

De nog overgeleverde gemetselde fundering van de Noordpoort ligt in het meest noordelijke bastion van de vestingwerken, Bastion IX. Voorgesteld wordt om de poort te reconstrueren in eigentijdse vorm, het maaiveld van het terreplein van het bastion gedeeltelijk te verlagen en tribunes op het bastion aan te brengen door halve treden te maken in het bestaande talud. Om de looproute van de Geuze te verbeelden wordt een gemarkeerd pad met loopbruggen aangelegd over het bastion.

Het bastion is beschermd als rijksmonument onder nummer 26968. De restanten van de Noordpoort zijn als rijksmonument beschermd onder nummer 11005. Het betreft hier dus de wijziging van twee rijksmonumenten.

Eerder vroeg u de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (hierna RCE) advies uit te brengen. Vanwege ontbrekende informatie heeft de RCE in september 2020 geadviseerd de vergunning niet te verlenen. Naar aanleiding van dit advies is er een bouwhistorische verkenning uitgevoerd en zijn de (constructieve) gevolgen voor het monument in beeld gebracht. Hiernaast is het plan verder op tekening uitgewerkt. Het plan is op 28 januari 2021 door de architecten toegelicht aan de monumentencommissie en de RCE.

Motivering

Het plangebied omvat twee rijksmonumenten: bastion IX en de voormalige Noordpoort. Tevens maakt het plangebied onderdeel uit van het beschermd stadsgezicht. Het eerder aangeleverde historische onderzoek beperkte zich tot de Noordpoort. De uitgevoerde bouwhistorische verkenning geeft een uitgebreider zicht op de historie van de locatie. Naar aanleiding van deze studie én aanvullend archeologisch onderzoek is het plan op een aantal onderdelen aangepast.

Ontgraving

In het vorige plan werd het maaiveld van 1572 plaatselijk teruggebracht. Concreet betrof dit het uitgraven van het grondvolume rondom de restanten op een diepte van 70 -100 cm. Hiermee kwam het middeleeuwse muurwerk vrij te liggen. Deze ontgraving zou **diverse risico's met zich meebrengen**. Het uitgraven van dit muurwerk is in het definitieve plan teruggebracht tot 50 cm, waarbij het middeleeuwse muurwerk bedekt blijft. Vanuit het oogpunt van instandhouding van dit waardevolle metselwerk is dit een positieve ontwikkeling in de planvorming.

Reconstructie stadsmuur

Tijdens de bijeenkomst op 28 januari 2021 hebben de architecten toegelicht dat zij de moderne reconstructie van de stadsmuur los halen van de Noordpoort, om daarmee de gevolgen voor ruimtelijke beleving van het monumentale bastion minder groot te maken. Deze ingreep is op de DO tekeningen slecht zichtbaar. De mate van loskoppelen zal dan waarschijnlijk ook weinig ruimtelijke impact hebben. Opbouw van de stadsmuur zorgt voor een praktische en visuele afsnijding van de keel van het bastion. Vanuit de ruimtelijke beleving van het bastion is dit een aantasting van de cultuurhistorische waarden van het bastion. Ik om deze opbouw aan weerszijden van de Noordpoort uit het plan te halen. Als de ingreep wordt beperkt tot alleen reconstructie van de Noordpoort zelf zal de ruimtelijke beleving van het bastion IX minder aangetast worden. Er wordt dan

meer aan de verbeelding van de bezoeker over gelaten. Indien dit onderdeel uit het plan wordt weggelaten kan ik een positief advies uitbrengen. Graag denk ik mee over een alternatieven en voor opties om de toegankelijkheid van minder valide personen.

Monitoring

In het advies van november 2020 heb ik mijn zorgen geuit over de mogelijke gevolgen van de nieuwbouw op het rijksmonument de Noordpoort. Naar aanleiding van het advies zijn er nadere onderzoeken naar de technische staat van het onderliggende muurwerk uitgevoerd. Dit onderzoek betrof een visuele inspectie en aanvullende boringen. Naar aanleiding van dit onderzoek is een constructieberekening gemaakt. Deze gegevens zijn tussentijds met de RCE gedeeld. Geadviseerd is om extra aandacht te besteden aan trillingen. Dit advies is opgepakt waarbij het hele bouwwerk is doorgerekend.

Voor reactiekrachten dient het bouwwerk verankerd te worden in de ondergrond. Gekozen is hiervoor de boorgaten te gebruiken die al zijn gemaakt ten behoeve van onderzoek. Hiernaast moeten er nog twee gaten worden geboord. Door middel van kalk-groutankers wordt het skelet in de ondergrond van het muurwerk gefixeerd. Alhoewel de RCE de voorkeur heeft voor een verankering buiten het rijksmonument kan er, vanwege de al gemaakte boorgaten, akkoord gegaan worden met deze verankering. Ondanks dat het geleverde constructieve onderzoek stelt dat er door de gekozen techniek geen schade te verwachten is, adviseer ik u een monitoringsplan voor langere tijd op te stellen om te controleren of in de praktijk inderdaad geen schade optreedt aan het rijksmonument Noordpoort. Ik adviseer u om dit als voorschrift aan de vergunning te verbinden.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,